

Tilflytterne

Af Thorkil Thorsen

KLUMME

Vi er alle lige for Vorherre, men ikke for Martin Henriksen. Du kan tage rigtigt meget del i det danske samfund, tale sproget, arbejde, være dansk statsborger osv. Men det betyder ikke, at du er dansk – i hvert fald ikke, hvis du eller dine forældre eller bedsteforældre kommer fra et ikke-vestligt land.

Det er den slags konklusioner, som medlem af Folketinget, Martin Henriksen, Dansk Folkeparti, er nået frem til i sin fremmedforskrækkede visdom, og som han har underholdt os med i sit korstog i debatudsendelser og presse de seneste måneder. Og nu har Henriksen så for nogle uger siden fået regeringen og et flertal i Folketinget med på en vedtagelse om, at der er forskel på ”danske” og ”indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande”. Det er rendyrket politisk mobning af en befolkningsgruppe. Flertallet bag vedtagelsen fandt det bekymrende, at der i Danmark findes steder, hvor ”danskerne” er

kommet i mindretal i forhold til disse befolkningsgrupper.

Martin Henriksen er Dansk Folkepartis udlændinge- og integrationsordfører! ”Disintegrationsordfører” havde været en rigtigere betegnelse. For det bidrager næppe til integration og sammenhængskraft i vores samfund, at nogle indbyggere parlamentarisk defineres og bortdømmes som ikke-danske. De bliver hurtigt stigmatiseret som andenrangsborgere. Som dem, vi andre normaldanske skal være bange for at lege med og derfor holder udenfor. Det burde være kendt – selv for Henriksen og hans kumpaner – at mobbeofre reagerer og sjældent vil den mobbende part noget godt. Mobning avler mistrivsel. Og måske vold.

Disintegrationsordfører Henriksen er også i gang med at gradbøje danskhed. Han siger, at der findes en danskerpakke, og jo mere man tager fra den pakke, jo mere dansk er man. Danskerpakken består tilsyneladende blandt andet af svinekød og kristne højtider. I interviews har han givet

forskellige hints til, hvad der kendetegner pakken: Det danske sprog, traditioner, kristendom, demokrati, en særlig omgangstone, en særlig mentalitet og humor. Men den væsentligste parameter i bedømmelsen af danskhed, som kan overtrumfe alle andre, er altså, hvor man selv eller ens forældre kommer fra. Er baggrunden ikke-vestlig, så er eller bliver man angiveligt ikke dansk, heller ikke selv om man er født og opvokset her og i øvrigt tager godt for sig af danskerpakken.

Det kan måske være en god idé at dvæle ved begreberne dansk og dansker – og hvorfor ikke også bornholmsk og bornholmer – for at se, om det overhovedet er meningsfuldt at bruge dem til at definere karakteren af en persons forhold til det samfund og den kultur, hvor han/hun nu bor.

Når en dansker bosætter sig i USA, er han vel stadig dansker. Når en jyde bosætter sig på Bornholm, forbliver han vel jyde. Jeg har selv opfattet mig som bornholmer, ligegyldigt hvor i landet jeg har boet. Da

jeg under mine år i København blev kaldt københavnner, protesterede jeg og sagde, at jeg var bornholmer – født og opvokset på Bornholm og med bornholmsk som mit modersmål. Københavnerne ringeagtede mig ikke for ikke at være københavnner. De billigede endda, at jeg havde mine bornholmske særpræg med hjemmefra: Jeg holdt stadig af røgede sild og kunne pille sådan én på 30 sekunder; jeg læste Bornholms Tidende; jeg kunne også finde på at besøge den bornholmske hjemstavnsforening og endda også at synge bornholmske fædrelandssange. Senere boede jeg på Falster og i Roskilde. Og jeg kunne da ikke finde på at præsentere mig som falstring eller roskildenser i de år. Og ingen mennesker har de steder stukket mig i næsen, at jeg ikke var det.

For mig er haslebo, bornholmer, englænder, dansker en angivelse af, hvor man kommer fra og har sine rødder. Så én fra Hasle kan altså både være haslebo, bornholmer og dansker, men ikke englænder. Derfor kan det sådan set vel være okay at betegne indvandrere og tilflyttere efter

deres oprindelsesland eller -sted, for eksempel somaliere, burmesere, tyskere, berlinere.

William Shakespeare skrev et sted: "What's in a name? That which we call a rose / By any other name would smell as sweet." Hvis vi kaldte en rose noget andet, så ville den alligevel dufte ligeså sødt. Så er det ikke bare uden betydning, om man kan kalde sig dansker og dansk? Eller bornholmer og bornholmsk, for den sags skyld. Man er jo stadig den, man er. Nej; det er langt fra så enkelt. For til forskel fra rosen, som har sin duft, uanset hvad vi kalder den, så betyder det noget for mennesker og deres selvværd, hvordan andre betegner dem – og behandler dem. Det har betydning for, hvordan de folder sig ud.

Den politiske praksis med partout at ville klistre et mærkat med påtegningen "ikke-dansk" i panden på indvanderne forekommer unødvendig. Men særligt og særdeles problematisk bliver det, når den samme etikette tages i brug om indvandrernes efterkommere, som er født her, har gået i dansk børnehaven og skole, taler dansk, har danske venner, har dansk pas, arbejder og betaler skat her osv. Det kan

Byen er i fare for at blive en ghetto af folk med anden etnisk herkomst end bornholmsk

kun tjene et dubiøst, fremmedfjendsk og ekskluderende formål at betegne dem som ikke-danske. Endnu mere grimt bliver det, når man går til den yderlighed, at man på forhånd og per definition vurderer mennesker fra ikke-vestlige lande mere negativt end mennesker fra vestlige lande. Det er diskrimination. Simpelthen. Den slags krumspring skaber og understreger et skel mellem "dem" og "os". Det er ikke befordrende for assimilering og integration.

Sidste år tog vi på Bornholm imod 1.659 tilflyttere. Ganske mange tilflyttere vil gerne bosætte sig i Svaneke. Den idylliske by får snart de samme problemer som visse boligområder i Brøndby og Odense, nemlig at de fremmede antalsmæssigt overgår gruppen af indfødte, som er folk, der fra barnsben har lært at sætte pris på honningsyp, sevablødda og gudhjemmadyppe; som taler den bornholmske dialekt i en eller anden afart; og som synes, at Rønne er en dagsmarch væk. Byen er i fare for at blive en ghetto af folk med anden etnisk herkomst end bornholmsk.

En tilflytterfamilie – til Svaneke, faktisk – blev på lederplads i Bornholms Tidende

budt velkommen og beskrevet som drømmetilflyttere fra øverste hylde. Dermed blev det også antydnet, at andre tilflyttere kommer fra lavere hylder og er mindre spændende.

Knap 1.300 af de bornholmske indvandre-re i 2016 kom fra steder i Danmark. Andre flyttede hertil fra vestlige lande, for eksempel 25 fra Sverige, 24 fra Tyskland, 23 fra Grønland. Desuden kom der en del fra ikke-vestlige lande, såsom Syrien (77) og Eritrea (26). Og nu bor de altså alle sammen her.

Det interessante spørgsmål kunne så være, hvordan vi tager imod disse tilflyttere. Om vi forskelsbehandler dem efter hylde og herkomst? Om vi betragter deres børn, som vokser op her, som bornholmere eller ikke-bornholmere? Har vi en bornholmer-pakke – og jo mere tilflytterne tager fra den pakke, jo mere bornholmske bliver de, og jo mere velkomne er de? Hvis Selda fra Syrien tager lige så meget af bornholmerpakken som Gösta fra Göteborg, er de så lige meget bornholmske?

Sidste år flyttede 1.425 personer væk fra Bornholm.

THORKIL THORSEN er efter 40 års frivillig eksil tilbageflytter i 2009. Potentiel pensionist. Pendler mellem lønarbejde som seniorforsker i København og selvstændig konsulentvirksomhed på Bornholm.

